

іншому матеріалі теми, що безпосередньо не порушувався в інтерактивній вправі;

— проводити швидкі опитування, самостійні домашні роботи з різних матеріалів теми, не пов'язаних із інтерактивними завданнями;

— глибоко вивчити й обміркувати матеріал, зокрема й додатковий, наприклад, різноманітні тексти, зразки документів, приклади, ситуації, завдання для груп тощо;

— ретельно планувати і розробляти заняття: визначити хронометраж, ролі учасників, готувати питання і можливі відповіді, розробити критерії оцінки ефективності заняття;

— мотивувати студентів до вивчення теми шляхом добору найцікавіших випадків, проблем; оголошувати очікувані результати (мету) заняття і критерії оцінки роботи студентів;

— передбачати різні методи привернення уваги студентів, налаштування їх на роботу; цьому, зокрема, можуть сприяти різноманітні вправи — розминки, письмовий розділ ролей у групах тощо.

Інтерактивне навчання дозволяє реалізувати суб'єктний підхід в організації навчальних взаємодій, відпрацьовувати на кожному занятті в різних формах комунікативні вміння навчатися; справедливо дати оцінку кожному учасникові освітнього процесу; формувати їх активно-пізнавальну позицію, що відповідає актуальним освітнім потребам сучасного навчального процесу

Рябець Н. М., канд. екон. наук, доц.
кафедри міжнародного менеджменту

ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ

Основне завдання вищої освіти полягає у формуванні творчої особи фахівця, здатного до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності. Вирішення цих завдань неможливе лише шляхом передачі знань у готовому вигляді від викладача до студента. Серед сучасних проблем педагогіки першочергової уваги потребують питання розвитку пізнавальної активності, творчих здібностей студентів. У результаті досліджень виявлено, що загальноосвітня діяльність мотивується

пізнавальними інтересами більше 40 % студентів першого курсу. У значній частині студентів, 50 %, немає інтересу до змістовної сторони професійних знань. Теоретичні пізнавальні інтереси, як самоціль, спостерігаються серед студентів лише у 3 % випадків.

У той же час важливою умовою розвитку інтересу студентів до навчальної дисципліни є спеціальна організація навчання, що максимально забезпечує активність студентів та їх суб'єктну позицію під час аудиторної роботи. Один з ефективних підходів до вирішення цього питання останнього часу — це застосування в процесі заняття різних моделей навчання, зокрема проблемної, яка в свою чергу, являє собою рішення нестандартних науково-навчальних завдань нестандартними ж методами. Якщо тренувальні завдання викладач пропонує студентам з метою закріплення знань і відпрацювання навичок, то проблемні завдання — це завжди пошук нового способу розв'язання проблеми.

Проблемні завдання виконують потрібну функцію:

- вони є початковою ланкою процесу засвоєння нових знань;
- забезпечують успішні умови засвоєння;
- представляє собою основний засіб контролю для виявлення рівня результатів навчання.

Суть проблемної інтерпретації навчального матеріалу полягає в тому, що викладач не повідомляє знань у готовому вигляді, але ставить перед студентами проблемні завдання, спонукаючи шукати шляхи і засоби їх вирішення. Принципово важливим є той факт, що нові знання даються не для довідки, а для вирішення проблеми або проблем. Адже, при традиційній педагогічній стратегії — від знань до проблеми — студенти не можуть виробити умінь і навичок самостійного наукового пошуку, оскільки їм даються для засвоєння його готові результати.

У той же час варто зауважити, що проблемна ситуація має педагогічну цінність лише в тому випадку, коли вона дозволяє розмежувати відоме і невідоме і намітити шляхи вирішення, коли людина, зіткнувшись з проблемою, точно знає, що саме її невідомо. В результаті досліджень і практичної діяльності виділено три головні умови успішності проблемного навчання: 1) забезпечення достатньої мотивації, здатної викликати інтерес до змісту проблеми; 2) забезпечення можливості роботи з виникаючими на кожному етапі проблемами (раціональне співвідношення відомого і невідомого); 3) значущість інформації, що отримується при вирішенні проблеми, для кого навчають.

Ситуація конкуренції, яка виникає при розв'язанні проблемних завдань у групах студентів, викликає інтерес до навчання: яке потрібно знайти рішення, щоб воно відрізнялось оригінальністю та несподіваністю від інших. Проблемний характер навчального процесу створює умови активізації самостійної, зокрема творчої розумової діяльності студентів будь-якого року навчання.

До прийомів і методів організації такої діяльності дидактики відносять: рецензування студентами відповідей товаришів; творчі роботи; підготовку проблемних повідомлень; створювання ситуації самоперевірки; вільний вибір студентами завдань, переважно пошукових; розв'язання диференційованих завдань; проблемно-пошукову діяльність у проекті, розраховану на семестр (наприклад, написання та захист курсових робіт або проведення індивідуальних досліджень) та ін.

Отже за допомогою проблемного навчання вирішуються багато педагогічних завдань:

- самостійний творчий пошук нової інформації;
- робить навчальний матеріал більш доказовим і сприяє перетворенню знань на переконання;
- оволодіння навичкою рішення задачі, викликає позитивне емоційне ставлення до навчання;
- виховання активної особистості, формування ініціативності, відповідальності, здатності до співпраці;
- розвиток особистісних якостей, формує та розвиває пізнавальні інтереси;
- міцність засвоєння знань, так як шляхом пошуку розв'язання проблемної ситуації досягається повне розуміння матеріалу;
- вирішення проблеми психологічного комфорту під час аудиторних занять.

Література

1. *Гавриленко Ю. Н.* Эффективность применения технических средств обучения // Среднее специальное образование. — 2010. — № 3.
2. *Голуб Б. П.* Средства активизации познавательной деятельности учащихся // Педагогика. — 2009. — № 3.
3. *Досов Н. М.* Проблемное обучение на практике // Среднее специальное образование. — 2010. — № 9.
4. *Ряболин Н.* Познавательная активность учащихся на занятиях // Педагогика. — 2006. — № 3.